

gyon hasznos különösen a tankönyvválasztást végző tanárok számára. Ezzel kapcsolatban fontos és megszívlelendő megállapítás például az, hogy a diákok nem biztos, hogy attól tanulnak meg könnyen és gyorsan olvasni, ha mindezt egy ideológiailag irányított, szokatlan nyelvváltozaton kell megpróbálniuk! Sokszor felmerült már bennem a kérdés, hogy hogyan lehetséges az, hogy az oktatás vagy az élet egyéb más területein, helyzeteiben az emberek nem tiltakoznak tömegesen az őket érő nyelvi alapú hátrányos megkülönböztetések ellen. Kontra Miklós adja meg a választ a korábban a *Magyar Hírlapban* közölt írásában (*Magyar Hírlap*, 1997. november 15.): egyszerűen azért, mert nem veszik észre. A tanulmány értéke abban is rejlik, hogy a szerző a kérdés-válasz logikát követve közérthető módon, példákat felsorakoztatva foglalkozik a nyelvi diszkrimináció problémájával. Míg Kontra a határon túli magyarságot vizsgálja, addig Sándor Klára a magyarországi magyar nyelvűvelés történetét tárja elénk, miközben ezt az olvasó számára talán egy pillanatra meghökkenítő módon teszi: a nyelvűvelést a társadalom kontextusába ágyazva az ideológia szempontjából vizsgálja. Az egyes történelmi-ideológiai kor-

szakok nyelvűvelését áttekintve levonja a következtetést, amely első hallásra furcsa is lehet: a nyelvűhelyesség eszméje a hatalom fenntartását és továbbörökítését szolgálja. Ennek a törekvésnek eszköze pedig maga a nyelvűvelés. Márpedig ha ez így van, akkor a gondolatmenet folytatása az lenne, hogy a nyelvűvelés elveit az adott kor uralkodó politikai ideológiája alakítja ki, vagy legalábbis erősen befolyásolja. És, hogy e hipotézis mennyire megállja a helyét, az itt felvázolt mwgayar nyelvűvelés története bizonyítja.

Ilyen és ehhez hasonló, a megszokottól eltérő, új gondolatokkal találkozhat az olvasó, melyek elsősorban a kötet minden írását átható, új szemléletből erednek. Ez a nyelvet állandó mozgásban lévő rendszernek tartja, és az élő beszélőközösségekben használt nyelvet vizsgálja. A társadalmi kontextus tehát a meghatározó, így már nem tekinthetjük a nyelvűhasználatban felmerülő problémát egyszerűen csak nyelvűveszeti kérdésnek, ahogy nem is ruházhatjuk rá a felelősséget: a Tisztelt Olvasó is érdekelt a kötetben felmerülő nagyon is aktuális, nyelvűhasználati problémák megoldásában.

Molnár Mária

SZOFTVER-KRITIKA

Popzenészek az interneten: Ötletek angoltanároknak

Az internet a fiatalok többsége számára a csevegési szolgáltatás és a játékok és slágerek letöltése miatt izgalmas. Ezek közül most a dalokról, pontosabban három popzenész honlapjáról lesz szó. Néhány ötletet osztok meg angoltanárokkal, hogyan használhatják ezeket az oldalakat középiskolai nyelvi órákon.

A legtöbb sztár mára az interneten is

jelen van. A diákok saját érdeklődése alapján is kereshetnek ilyen lapokat: a legegyszerűbb keresés, ha begépelik az internetes böngészőbe az előadó vagy zenekar nevét, eléje a www-t, utána pedig a com-ot, ha külföldi, illetve a hu-t, ha magyar előadóról van szó.

Nézzünk először egy amerikai énekesnőt, Madonnát. A www.madonna.com oldalra jutva választhatunk, az egyszerűbb html-szerkezetű vagy a több multimédiás szolgáltatással rendelkező Flash programmal támogatott változatot nézzük meg. Bár-

melyik is a kedvenc, az oldalakon friss információt találhatunk a 80-as évek óta a csúcson álló énekesnőről, lemezeiről, és fel lehet iratkozni a hírlevélre: az egyes számokat emailen kapjuk meg. Hasznos lehet a diszkográfia megtekintése is – és ha érdekes reáliákat illetve azok képeit akarjuk felhasználni az órán, válogathatunk Madonna hivatalos termékei között is.

Nem fognak csalódní a REM rockbanda rajongói a honlap www.remhq.com meglátogatásakor sem: a kialakítása egyedi, és rájuk jellemzően nincs semmi fölösleges csillogás, de eredetiség és szellem bővében. Itt is megtalálható a zenekar eddigi termésének listája, fotók és a dalok közül néhány friss remix is (pl. „I’ll Take the Rain”). A friss hírek rovatában e cikk írásakor, november 12-én egy hat nappal korábbi keltezésű információt találtam: „After congress falls to the right, michael unsuccessfully trys to get a giant larvae to eat his head. The poor bug had no appetite.” A helyesírási pontatlanságok nemcsak az REM egyes oldalaira jellemzőek – de melyik rajongó ne örülne, ha segíthet kedvencének? Magyar diák is írhat a szerkesztőnek, hogy hol lehetne a szöveget javítani.

Végül egy magyar énekesnő, Koncz Zsuzsa oldaláról egy kép – és néhány szó (www.konczzsuzsa.hu).

A magyar változatot kívül németül és angolul is elérhetők az oldalak – bár a látogatók többsége feltehetően magyarul is ért. Mégsem haszon nélkül való az angol változat elolvasása. A szövegre bőven ráférne egy alapos kiigazítás, amire bizonyíték az énekesnő pályafutását leíró részből vett rövid idézet: „The start of the 80’s, was searching for the right road. Lyrics continued to be written by János Bródy, but the end of the Fonográf ensemble closes an era. After this, her albums are no longer presenting individual orchestral ensembles (at first, they were produced in the rehearsal rooms of Illés, and

Koncz Zsuzsa fotója a weblap nyitóoldalán

Fonográf). Expanded are the responsibilities of the producers while the cast of the musicians list is made longer.” Angolul van ez a szöveg? Úgy tűnik, a szavak és szószerkezetek szintjén igen – de az összbenyomás mégis egy koherencia és kohézió nélküli bekezdés. És nem ez az egyetlen. Rajta, Koncz-rajongók, fiatalok és idősebbek. Most, hogy megjelent az énekesnő 31. nagylemeze, a „Ki nevet a végén”, itt az idő, hogy ő is nevesse azon, milyen lelkesek lehetnek magyar diákok, ha kedvencükért még arra is hajlandók, hogy javítsák az angol szöveget.

Hogy a magyar középiskolások zöme nem KZS-rajongó? Meglehet. Kereshetnek más sztárt – de az angol rajongói lehetnek azon a szinten is, ha készségeiket időnként az itt bemutatott, ezekhez hasonló, vagy bármely más internetes barangolásra, kapcsolattartásra, érdekes gyakorlásra használják

Horváth József